

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

pendier af forskellig art, indkøb af billedkunst, finansiering af udsmykningsopgaver, præmieringsordninger m. v., hvor man i hvert enkelt tilfælde kan tage særligt hensyn til, hvorledes man i en foreliggende situation yder kunstneren den bedste form for støtte.

En beskrivelse af de enkelte støtteformer findes i redegørelsens bilag.

Naturligvis kan man tænke sig andre midler taget i brug end dem, fondet normalt anvender. Her tænker jeg specielt på anvendelsen af kunstnerne i formidlingsarbejdet som foredragsholdere, kursusledere, oplæsere m. v., altså i det arbejde, der indebærer den direkte kontakt mellem kunstner og publikum. Det er imidlertid min opfattelse, at sådant arbejde i princippet bør støttes lokalt og ikke gennem fondet. Men her som på fondets øvrige områder tror jeg i øvrigt, at det er rigtigst, at det er fondets sagkyndige udvalg, der i det konkrete tilfælde træffer afgørelse om, hvorledes man støtter en kunstner eller et projekt bedst muligt. Man bør ikke lægge for snævre rammer for, hvilke støtteformer der kan bringes i anvendelse.

Fondets virksomhed bygger på en vurdering af den *kunstneriske kvalitet*, og det er svært for mig at forestille mig, efter hvilke andre kriterier end det kunstneriske man kunne fordele midlerne.

Det har ofte været nævnt, at begrebet kunstnerisk kvalitet er noget relativt, og at der derfor er knyttet betydelige vanskeligheder til vurderingen af, om der i et konkret tilfælde er tale om kunstnerisk kvalitet. Jeg har imidlertid den bestemte opfattelse, som også Wechselsmann-udvalget har givet udtryk for, at det er muligt for de kunstkyndige udvalgsmedlemmer at foretage et professionelt skøn, der indkredser den værdifulde kunst.

Det gælder også inden for den folkelige kunst og nye og ukendte kunstformer, der efter den gældende lovgivning kan støttes af fondet. For at undgå misforståelser vil jeg gerne understrege, at kulturel virksomhed uden for kunstfondets område kan være særdeles støtteværdig ud fra andre og lige så betydningsfulde kriterier som fondets.

Ved siden af princippet om kunstnerisk kvalitet som kriterium for fondets virksomhed er princippet om, at fondets afgørelser træffes af *suveræne kunstkyndige udvalg*, lovens mest grundlæggende.

Der har fra forskellig side været forslag fremme om en *decentralisering* af fondets virksomhed, dels for fondet som helhed, dels for enkelte af fondets områder, specielt udsmykningsopgaverne. Dette skulle betyde, at fondet som helhed eller på enkelte områder kun skulle være rådgivende og finansierende. Begrundelsen for en sådan decentralisering er naturligvis, at man derved demokratiserede afgørelserne, skabte større kunstnerisk alsidighed og bedre kontakt mellem kunstnerne og befolkningen, hvilket igen skulle skabe en bedre forståelse i befolkningen for fondets virksomhed.

Wechselsmann-udvalget er også inde på disse tanker i forbindelse med oprettelsen af lokale udsmykningsfonde. Udvalget mener imidlertid, at en decentralisering ikke bør ske ved, at Statens Kunstfonds nuværende virksomhed eller dele af denne lægges ud til kommunerne, men f. eks. i fremtiden ved statslige igangsættelses-tilskud til lokale initiativer på kulturområdet. Denne opfattelse deler jeg.

På ét område af fondets virksomhed er en vis decentralisering gennemført. Det gælder udsmykningsudvalget, hvor de lokale repræsentanter nu – efter lovændringen i 1974 – skal deltage i beslutninger om udsmykningens gennemførelse.

Selv om denne ordning indebærer et brud på fondets almindeligt gældende administrationsprincip med de suveræne 3 mands udvalg, der skal sikre det kunstneriske niveau, er jeg dog af den opfattelse, at ordningen har sine fordele og bør opretholdes. Specielt skal nævnes den værdi, der ligger i, at de lokale repræsentanter er medbestemmende i disse sager, hvorved det sikres, at der er lokal støtte til en bestemt opgaves udførelse.

Fra forskellig side, bl. a. politisk, er administrationen blevet foreslået ændret således, at ministeren træffer den *endelige afgørelse* om midlernes fordeling eller i hvert fald har mulighed for at omgøre fondets dispositioner. Efter den gældende lov er det jo således, at hverken fondets repræsentantskab, ministeren eller nogen anden myndighed kan ændre de af udvalgene truffene dispositioner over fondsmidlerne inden for lovens rammer.

Det er af fundamental vigtighed at bevare friheden for den skabende kunst. Den statslige støtte må ikke medføre en statslig dirigering og censurering. Den skal sikre den frie kunstneriske udfoldelse og uafhængighed. Ved at henlægge afgørelserne til organer, der hoved-